

28 Mai 1583.

Hieronymus Comes a Rozdrzewij Dei gratia Episcopus
Wladislawien & Pomerania. Vniuersis & singulis, quorum uis
ordinum Regularum, Gnalibus, provincialibus Comissarijs, Ab-
batibus, praepositis, Vicarijs, prioribus, Visitatoribus, & quocumq; nomi-
ne consecantur, Monasteriorum Diocesis nostrae superioribus, nobis in
christo dilectis. Salutem in Domino.

Frequentibus multorum Nobilium querelis, ad nos perferunt, Diocesis
nostrae Monasteria, quae olim a christi fidelibus ita fundata et
debatata sunt, ut eēt ibi cultus diuinus assidue, & modo specialiter quocumq;
vigeret, artes ingenij, et praesertim sacrae literae docerent, mores san-
ctissimi obseruarentur, Nunc fato quodam, vel verius superporum
disimulatione et negligentia eo miseliciter deuenisse, ut vix in eis
ulla agnoscatue antiquae institutionis imago, vix ulla veteris
disciplina regularis extant vestigia. Et fuisse quidem homines
ea spe, ut post promulgationem Decretorum Sacri Concilij Tridentini
ad meliorem frugem Regularis, cura superiorum adducerentur, et
disciplinam, quasi postliminio reuocarent. Verum tot annis iam ab
eius promulgatione praeterlapsis, cum nulla in dictis Monasterijs re-
formationis appareant signa, sed potius magis ac magis pessum ire
deprehendantur, quasi omni spe amissa iam Monasteria ista pro
deploratis habere. Indies etenim assiduitatem & deuotionem
in cantandis diuinis officijs remitti, vel verius omitti. Regularium
vtriusq; sexus fores, absq; clausura, absq; custodia esse. Praefectis au-
tem Monasteriorum nullis literis, nullis virtutibus operam dare, eos
more secularium passim vagari, negotiari intra & extra claustra,
pariter scandalose & flagitiose viuere. Bona Monasteriorum
suoq; partim prodigere, et per turpitudinem absumere, partim per
scelus alienare, donare, vendere, ut iam loca olim sanctissima, non
virtutum ut antea, sed potius officinae potus, non religiosorum,
claustra, sed prophanorum popina merito appellari posse videantur.
Quibus, grauissimorum viroq; iustis querelis permoti, faciendum
nobis esse pro nostro pastoralis officio putauimus, ut his malis
aliquod remedium afferamus, et speramus, si disciplinam illam
veterum Regularum qua ratione, Deo iuuante in Monasteria reuo-
care et restituere possemus.

Verum quoniam ipsorum pios Conatus nonnulli Regulares illudera
solent, quod flagitijs suis, et turpitudini, exemptiones pretendunt, et
ne bene docentium pastorum salubria monita audiantur, a solitaq;
impietate abduci possint, serpentium more auras utraq; obtinent.

Nos aut Cupientes vnicuiq; Iura, et privilegia sacra recte obseruari,
neq; per nos vlla in re labefadari, ita etiam Caentes, ne in aliorum
quidem improbitate castiganda, aliorum vero negligentia supplenda

nostra desideretur diligentia. Omnes & singulos Visitatores, et superiores quorumvis Monasteriorum Diocesis nostrae supradictos, quorum ut pote partim nobis ipsorum, partim etiam, ut notum sunt, longe ab his Regionibus nostris remotior, non tenemur nomina hisce litteris inserere, et pro miseris volumus habere, monendos esse duximus, prout monemus, et hortamur in Domino presentibus litteris nostris, ut dicta Monasteria, si quae ipsis iure vel consuetudine subiecta sunt, quam primum adveant, neque solum specie, sed re ipsa visitent, et secundum sacrorum ~~Canonum~~ ^{Canonum} Decreta, secundumque ipsorum Regularis observantiam constituta reforment, in omnibusque observari, et ad effectum deduci superiorum visitationum, si quae facta sunt, constitutiones faciant. In quo si dictorum cuiuspiam Visitatorum officium toto semestri proximo desideret, sciant nos tanquam sedis sanctae Apostolicae delegatos, non obstantibus ullis Exceptionibus, ad dicta monasteria visitanda et reformanda processuros esse.

Neque enim diutius ferendum est, aliorum improbitate, aliorum vero supra negligentia, Monasteria Diocesis nostrae funditus everti, et interire. Neque dubitandum est, quin S. D. Noster eiusmodi exemptiones ad edificandum, non ad destruendum Monasterijs concesserit: quibus, ad extinctionem disciplinae, et interitum monasteriorum, abuti haud liceat. Et quoniam non tenemur toto christiano orbe dispersos Visitatores supradictos conquirere volumus, praesentibus litteris nostras in omnibus Diocesis nostrae Monasterijs publicari, et ad valvas Ecclesiarum affigi, ut ad noticiam praedictorum pervenire tanto facilius possint. Hortantes omnes Abbates, Praepositos, Abbatissas, et quorumlibet Monasteriorum Praefectos, ut retento sibi Exemplari, hasce nostras ad suos superiores quamprimum remitti, eisque intimari curent, scientes quod si illi in semestri officio suo non satis fecerint, nos ad affixione harum iuxta facultatem nobis per sacros Canones concessam, ad visitationem et reformationem dictorum Monasteriorum processuros esse. Datum Vladislaviae 23 Maji.

Anno Domini . . . 1583.

Nostro sub sigillo.

Edictum G^m D^m
Epi Cmauien de visi-
tandis Monasterijs Di-
ocesis sue. Anno D^m
1583, die 23. Maj.